

V listu 142. na 1. str. „Slov. Nar.“ stoji zapisano: „Zaupna адреса, ktere besede priobčimo kasneje, podpisuje se po vsem Slovenskem bivšemu ministru Hohenwartu.“

V 24. listu leta 1872. na čelu „Slov. Nar.“ beremo pod naslovom „Hohenwartovo pismo“ sledeče:

„Po vsem Slovenskem se je, kakor znano, podpisala in poslala grofu Hohenwartu zaupnica. Bivši (in kakor upamo bodoči) minister avstrijski grof Hohenwart je na to zaupnico poslal v roke pošiljatelju zaupnice, g. dr. Costi, sledeče v nemškem jeziku pisano pismo kot odgovor:

„Vaše blagorodje! Po daljši odsočnosti iz Gmundna zopet sem vrnivši se, našel sem Vašega blagorodja dobrotno pismo od 30. u. m. in s tem pismom poslano zaupnico, s katero me je počastilo slovensko prebivalstvo na Kranjskem in po sosednih deželah.

„Ako že osobne razmere, s kterimi sem po familiji in posestvu na Kranjsko vezan, tej adresi dajejo odličen prostor med mnogimi dokazi priznanja, ki so mi iz različnih dežel monarhije došli, poveča se vrednost te izjave še tembolj z onim prostovoljnim po Vašem blagorodji opisanem načinu, kako so se nje tisočeri iz vseh vrst ljudstva s svojimi podpisi udeležili.

„Ker je Vaše blagorodje dobroto imelo, poslanje te adrese na mene prevzeti, dovolite mi tudi, nadlegovati Vas s prošnjo, da izvolite biti posredovalec moje zahvale, kteri morem pristaviti samo zagotovljenje, da bodem zmirom zvest ostal načelom, ktere sem s svojimi tovariši v ministerstvu zastopal, in da z veliko nado pričakujem, kakor mislim, nedaljni čas, ob kterem bode zopetno in temeljito izpoznanje zmote o vrednosti navideznih vspehov, dobljenih po posilnem potu centralizacije, pripravilo k splošnemu priznanju resnico, da more Avstrija dobiti svojo staro moč in velikost samo ako ponovi slogo svojih samoupravnih delov, in **dalje zida** na svojih starozgodovinskih podlogah („dass ich den Grundsätzen, welche ich mit meinen Collegen im Ministerium vertreten habe, stets treu bleiben werde, und mit voller Zuversicht dem, wie ich glaube, nicht fernen Zeitpunkt entgegen sehe, in welchem die abermalige und gründliche Enttäuschung über den Werth der auf dem Zwangswege der Centralisation etwa erzielten Scheinerfolge die Wahrheit zur allgemeinen Anerkennung bringen wird, dass Oesterreich nur in der wiederhergestellten Eintracht seiner eigenberechtigten Theile, in dem Weiterbaue auf seinen althistorischen Grundlagen auch seine alte Macht und Grösse wieder erreichen könne“).

Vašemu blagorodju še enkrat za dobrotno naznanilo najboljše zahvaljevaje se podpisujem se z izrazom osobitega spoštovanja“ itd.

Karl grof Hohenwart s. r.

V Gmunden-u 24. februarija 1872.

Temu pismu je dodal „Slov. Narod“ sledeče:

„Priobčujemo to pismo na tem prvem mestu, ker se nam zdi ne samo zanimivo, temuč politično veljavno, in to v onem stavku, kterega smo zgorej natisnili poleg slovenske prestave tudi nemški izvirnik.

Upozorovati se nam treba zdi č. bralce na datum (24. febr.), ob kterem je ta list pisan, to je po tem, ko je Hohenwart iz Dunaja nazaj prišel, kjer je na veliko jezo ustavakov imel daljše konference s cesarjem in dvorskimi krogi.

Diplomati in državniki niso nikdar jezični. Posebno Hohenwart je ves čas svojega vladanja pokazal, da ne govori ob nepravem času, in da premisli, kar govori. Da je molčati znal in molčal, da svoje politike ni na ulice nosil, kdo se tega ne domisli? Saj tako imenovani ustavoverci v svojo strahovito jezo dolge mesece

niso vedeli ničesa pozitivnega o njegovih črtežih politične akcije, da, celó mi podpiratelji njegove politike, nismo bili v jasnem, dokler ni na svetlo prišlo 12. septembra l. l. cesarsko poslanje na česki deželni zbor in s českimi zaupnimi možmi dogovorjeni fundamentalni članki. Da torej Hohenwart zdaj, po svojem dogovarjanju s cesarjem, po malem — kakor on pravi — „navideznem vspehu“ Lasserjevem, tako odločno svoje prepričanje izreka, da današnji vladni sistem ne bo dolgo trajal, da bodo ustavoverci le samo sebe zopet in za vselej „ad absurdum“ spravili, in da bode kmalu zopet vrnila se politika poravnanja in enakopravnosti v Avstriji: vse to ni nepremišljeno, ni slučajno, in zato je — važno. Kakor bode torej ta izjava prvoseznika ministerstva „poštenih mož“ prave Avstrijske barve izpodbudila vse federaliste v Avstriji k odvažnemu vstajanju v borbi proti „posilnim potom“ Pruskih slug: tako bode padla kakor bomba v ustavoverno krdelo, ktero slepo in gluho ravno raja okolo zatega teleta svojega prvega navideznega vspeha, volitev za silo.

V tem pismu ponavlja Hohenwart v kratki črti, v dveh vrstah svoj program, govoreč, da bode Avstrija močna, kedar bodo „ravnopravni deli“ zložni, in da se to doseže, ako se na historičnih podlogah dalje zida („Weiterbau auf althistorischen Grundlagen“). *Pismo je obrnjeno na Slovence, in to ne samo na Kranjskem, nego tudi po deželah, ki na Kranjsko mejajo, v kterih Slovenci prebivajo, torej po slovenskem Štajarskem, slovenskem Koroškem, Goriškem in Primorskem.*

Naravno je torej, da pri tej priliki Slovenci zopet prevdarimo svoj program, kterega izpolnitev naš narod pričakuje od pravo-avstrijskega državnika, — da zopet ponovimo svoj program, od kterega nikdar odstopiti ne smemo, ako hočemo kot narod živeti, ne pa okolo in okolo središča (Kranjskega) kot tlačene narodne manjšine hirati in naposled usahniti, da po tem pride vrsta pogina tudi na ono središče samo.

Naš slovenski program se popolnoma sklada s programom v onih besedah naveščenem — ako se važnost poklada na besedo „weiterbau“. Z golo historično podlogo Slovincem ni pomagano, ako pa se ta predloga tako „dalje zida“, da pridemo na narodno pravo, ktero terja, da se naš slovenski narod administrativno in politično zedini, nam je tudi ona podlaga prav. A brez tega pogoja za nas ni spasa ni rešitve v Avstriji, ktero pač hočemo v „stari moči in velikosti“, ali v novi pravičnosti, ker starih pravic nam žalibog ni nikdar zaknjižila, da si smo jo zmirom ljubili“.

Tako je „Narod“ slavo pel grofu Hohenwartu, in še več: v listu 21. dec. 1871. leta je naznanil, da pri Pokornu v Pragi je na svetlo prišla slika Hohenwartova, prepričan: „da bodo mnogi radi okinčali sobe s podobo moža, kteri je pošteno in nesebično se trudil za zadovolitev avstrijskih narodov“.

In ta mož, ki ga je „Slov. Narod“ leta 1871. in 1872. tako častil, mu je l. 1873. manj kakor dr. Razlag, katerega je v zadnjem deželnem zboru v grob položil!! Kakošno ime zasluži taka perfidija?

Naši dopisi.

Iz Dolenskega 6. julija. J. J.-č. (*Klic na pomoč.*) Da kmet vidi črno na belem, so nam unidan „Novice“ visoke cenilne zemljiške številke naznanile; posebno na Dolenski strani, pod glavnijo Krško je kmet omamljen strmeln. Kmet se trudi od ranega jutra do pozne noči, da cesarju davek plača in svoje otročiče preživi; skozi celo leto se veseli jesenske dôle, al, ko pride jesen, pa

nima kaj v žitnico djati, ker že skoz 3 leta Dolenci imamo slabe pridelke, posebno pa podgorci Novomeškega in Krškega okraja. Žita bilo je malo, še manj je bilo vina, povrtine malo, in letos nam je pôzna zima vino-graduate poparila, in še to, kar je pozimi ostalo, je zdaj palež požgal. Zato nas grôza stresa videti najvišjo vinsko cenitev Krške okrajne komisije, o kateri od sl. deželne komisije pomoči prosimo in pričakujemo.

Iz Trebnja 12. julija. — 9. dne t. m. smo narodnjaki imeli shod v Dobrnču Žužemberškega in Trebanjskega okraja, da se pomenimo o kandidatu za prihodnji državni zbor. Zastopane so bile vse srenje po odličnih rodoljubih, kateri so za kandidata postavili gosp. Emanuela Tomšiča, posestnika in župana v Trebnjem. Tomšičev program je: „vse za vero, domovino in cesarja!“ — Dalje smo volili dva volilna odbora, kterima je nalog, pozvedeti mnenje volilcev v Radeškem, Mokronoškem in Kočevskem okraji, kakor tudi skrbeti, da se o svojem času volijo zanesljivi volilni možje, ki bodo glasovali za Tomšiča, če ga tudi drugod sprejmejo kandidata. Omenjena odbora sta v ozki zvezi z izvrševalnim odborom v Ljubljani.

Iz Ljubljane. (Telegram iz Dunaja družbi kmetijski 15. julija.) „Presvitli cesar je danes dopoldne s pohvalo ogledaval razstavo družbe kmetijske; mikalo ga je razlaganje viteza Gutmansthalja o pridelkih močvirja o statističnih spisih in o vinoreji“.

— (Telegram iz Prage 14. dne julija.) „Slavnost za Jungmana velekrasna, deležnikov brezbrojno; za Palackijem slovenski govoril Nolli iz Ljubljane prav dobro, zastopniki Slovencev častno sprejeti“. — Gosp. Pribil je zastopal Matico slovensko, gosp. Nolli „Sokola“, gosp. Starè Mihael pa dramatično društvo. Tudi telegramov se je iz Ljubljane poslalo mnogo.

— (Iz seje deželnega odbora 11. julija.) Prošnja občine Metliške na c. kr. ministerstvo zoper postavu o notarskem povérjevanji podpisov na listinah, je deželni odbor sklenil izročiti s priporočilom ministerstvu pravosodja. — Dopis tukajšnje finančne direkcije, da iz okrajev Radoliške in Ljubljanske mestne davkarije ni došla nobena pritožba in nobeno poročilo zoper preobloženje z zemljiškim davkom ter da se vsled tega tudi v imenovanih dveh davkarijah ni zaradi tega nič zemljiškega davka odpisalo, se bode z letnim sporočilom naznanil deželnemu zboru.

— (Iz seje odborove družbe kmetijske 6. t. m. — na dalje.) O državni podpori za različne kmetijske razdelke za letošnje leto poroča podpredsednik dr. Costa, in sklenil je odbor sledeče: podpore 500 goldinarjev prositi za nakup kmetijskega orodja, iz lanske podpore ostali znesek pa porabiti za nakup dveh Schönberskih trlic z dotičnim drugim orodjem za Bohinj in Vodice, in za nakup 3 ročnih mlatilnic, ki se bodo na deželo dale najmarljivišim družbinim podružnicam za skupno rabo ondašnjim gospodarjem; — 800 gld. za podporo vrtnarstva, sadje in vinoreje, in sicer najbolj za to, da se podpira prava vrtov pri ljudskih šolah in naprava občinskih trtnic; — za nakup bikov in telic Muricodolskega, Marijedvorskega in Pincgavskega plemena je družba kmetijska že prejela 7000 gold.; s tem denarjem kupljeni biki in telice se bodo po sklepu odborovem, katerega je sl. ministerstvo po izgledu družih dežel že tudi potrdilo, za polovico kupnine po dražbi (licitaciji) na prodaj dali proti temu, da gospodar, ki tako živino kupi, jo mora vsaj 2 leti za pleme rabiti na Kranjskem; tarifo za spuščanje bika odloči vprihodnje lastnik sam; — za napravo kalí (vodnjakov) prosi odbor 2000 gold. podpore, ker potreba teh naprav je očitna, pa tudi to je očitno, da s premajhno podporo se ne dá

nič zdatnega narediti; — za nakup Sufolških prešičev in Trbiških in Jezerskih ovnov in ovac se prosi 1000 gold.; — za čbelorejo se je prosilo 400 gold. proti temu, da se za 100 gold. kupi Porentovih in Sumperjevih panjev in brezplačno razdeli med učitelje in manj premožne kmete čbelorejce, 300 gold. pa se za premije obrne marljivim in umnim čbelorejcem; — za svilorejo se prosi vsaj 200 gold. podpore za nakup in razdelitev zdravega semena svilnih črvičev; — za spis poljedelske statistike se prosi 800 gold. podpore z obljubo, da bode gosp. odbornik Šolmajer jo izvršil po nalogi ministerstva (podporo za zboljšanje kmetijstev na Notranjskem bode odbor v prihodnji seji obravnaval na podlagi poročila odbornika g. Debevca). — Kedar odbor od sl. ministerstva prejme naprošene podpore, se bodo dotični oklici razpisali, pa tudi očitno se bode oklicalo, kedaj se bode prodajala ali delila nakupljena živina. — Za podporo potovanja k razstavi Dunajski je odbor sl. deželnemu odboru nasvetoval izmed 16 prošnikov 10 za ta posel sposobnih kmetijskih izvedencev, in vsacemu naj se dá 50 gold. podpore.

Ko so bile podporne (subvencijske) zadeve za 1873. leto dognane, je dr. Jan. Bleiweis poročal o družih zadevah in sklenilo se je sledeče: občini Podgradom na Dolenskem se je dovolilo 100 gold. podpore za napravo vodnjaka blizo farovža, ker na 3 mestih se s 100 gold. ne more nič narediti; — občini Semiški se pošlje za napravo kalí 200 gold., družih 200 gold. dobí, kedar bode kal gotova; — občina v Ljubnem dobí 50 gld., občina Žužemberška dobí 50 gld., brž ko pošljete pobotnico, ravno tako 30 gold. občina v Pavločah. — Gospodarju Malavašiču iz Butajnove se je dovolilo, že pretežkega in prehudega ovna Trbiškega proti temu prodati, da že domá izrejenega lepega ovna istega plemena za pleme rabi; — na prošnjo učitelja Drmelja v Cerknici se je za ondašnje ljudsko šolo dalo dvoje panjev in zbirka vrtnarskega orodja; — načrt nove postave za varstvo poljá, ki ga namerava c. k. deželna vlada prihodnjemu deželnemu zboru v obravnavo predložiti in ga je v razsodbo poslala družbi kmetijski, je bil izročen v poročanje družbinemu predsedniku baronu Wurzbach-u; — o 4 prošnjah občin za podeljenje novih sejmov naj odbor, soglasno z okrajnimi glavarstvi in kúpčijsko zbornico, c. kr. vladi poroča, da jih ni treba, občini Št. Vidški nad Ljubljano pa naj se dovolijo; — poročilo c. k. okrajnega glavarja Postojnskega gosp. Globočnika, da se je v Postojni podružnica kmetijska na novo ustanovila in g. dekana Hofstetterja za predsednika, gosp. župana Lavrenčiča pa za podpredsednika izvolila, se je radostno na znanje vzelo; — gosp. odbornik Šolmajer je bil enoglasno izvoljen, da gré v imenu družbe kmetijske za poročevalca v Dunajsko razstavo in se potem njegovo poročilo, obrnjeno samo na razmere našega Kranjskega kmetijstva, natisne v „Naznanilih družbe kmetijske“; — za nova uda družbe kmetijske sta bila sprejeta dr. vitez Kaltenegger, deželni glavar, in Fr. Padar, nadglednik gozdnih drevesnic v Postojni.

— C. k. ministerstvo kmetijstva je naznanilo družbi kmetijski, da letos podučevanje učiteljev ljudskih šol v kmetijstvu ne more biti v Gradcu, ampak da bode v Celovcu, in da bode deželna vlada štipendije Kranjskim učiteljem namesti za Gradec dala za Celovec.

— Iz Bleda nam piše gosp. prof. Povše, ki se ondi zdravi v mrzli kopéli, da so mu nekteri ondašnji gospodarji izrazili željo, naj jim kaj pové o kmetijstvu, in ker je tudi tukaj se ozdravljajoči gospod dr. Razlag mu to mnenje izrazil, je namenjen ž njim

vred napraviti prihodnjo nedeljo, to je 20. dne t. m. popoldne ob 3½ uri kmetijski shod, v katerem bode on govoril: kako moramo ravnati z gnojem v hlevu in na gnojišči, in kaj imamo storiti, da požlahnimo našo govejo rejo, — dr. Razlag pa o čebelarstvu. — Mi čestitamo gosp. prof. Povše-tu k tej dobri ideji.

— (Volitev gosp. V. C. Zupana za podpredsednika in gosp. J. N. Horaka za podpredsednika) kupčijske in obrtnijske zbornice je minister kupčijstva potrdil.

— (Prvi občni zbor delničarjev „Narodne tiskarne“.) (Dalje.) Pri debati, ktera se je potem pričela, grajal je dr. Poklukar, da se za leto 1872. nista napravila niti bilanca niti inventar Ljubljanske tiskarne. — Gosp. faktor Kovač in gosp. Grasselli ugovarjata, da to ni bilo lahko mogoče, ker je bilo tačas v Ljubljanski tiskarni mnogo iz Maribora prevaženih črk, tudi je delo sila zamudno in časa je bilo premalo. — Gosp. dr. Poklukar dokazuje, da bi se bilo to vsaj po fakturah zgodilo, in bi delničarji vendar nekaj v rokah imeli, na česa bi se pri sklepih opirali mogli. Tako se pa ne vé, pri čem da smo. Ker se odbor še vedno opravičuje, oglasi se gosp. Nolli, da mu nikakor ne gré v glavo, zakaj se toliko izgovarjajo, ker je očitno, da bi bili to, kar se od njih tirja, lahko storili. — Gosp. Klavžar stavi zato predlog, da bi se v prihodnje poročilo o društvenem delovanju že 8 dni pred občnim zborom vsakemu delničarju v roke dalo. — Gosp. Grasselli reče, da pravila tega sicer ne ukazujejo, da pa bo upravni odbor rad to izpolnoval.

Predsednik je hotel Klavžarjev predlog kar dati na glasovanje. Al g. Klun mu ugovarja, da se pravilno nikakoršen predlog ne sme niti staviti niti o njem sklepati, ki ni na dnevnem redu. A novih predlogov tudi ni treba; upravni odbor naj le, kakor mu je dolžnost, izpolnjuje društvena pravila, ktera jasno določujejo, kakošne naj bodo priprave za občni zbor, in vsega ugovarjanja in prepira bo konec. Edini predlog — pravi na dalje — kateri se utegne še staviti in ktere ga gledé na to, da ste sami obstali, da danes o denarnih zadevah nikakor ne moremo sklepati, stavim jaz, je ta: Naj se v enem ali dveh mesecih skliče izvanredni občni zbor; upravni odbor pa naj med tem časom skrbi, da sestavi račune in bilance, ter jih o pravem času delničarjem na znanje dá in na ogled razpolaži.

Dr. Vošnjak zavrača gosp. Kluna, da tudi tega predloga ne sme staviti, ker ga na dnevnem redu ni; ko mu pa Klun dotično določbo pravil prebere, zavrača gas tem, da se bo letos na vsak način sklical še en občni zbor, kedar bodo pravila, ktera hočemo danes prenarediti, od vlade potrjena. Takrat se bo volil nov upravni odbor in predložile in uravnale se bodo vse reči, ktere so danes zastale.

Gosp. Klun odgovarja na to, da do tistihmal še mnogo časa preteče in da bi ne bilo dobro vredbo računov in bilance še dalje odkladati. Tudi bi ne bilo prav, novim odbornikom nakladati, da oni rešijo štrečno, ktero je dosedanji odbor zamotal. Ako si pa upravni odbor ne upa, v enem ali dveh mesecih te naloge izvršiti, pač bi zaslužil, da se mu kar danes očitno nezaupnica izreče. (Nemir.)

Ko je g. Pajk delničarjem še priporočal, naj delajo na to, da bi naročniki „Slov. Nar.“ naročnino redoma plačevali, oglasi se prof. Zupan iz Reke, ter stavi še enkrat Klunov predlog z dostavkom: „naj se skliče izvanredni občni zbor „narodne tiskarne“ meseca septembra tega leta. — Ta predlog je bil enoglasno sprejet. Ker so za-nj glasovali tudi pričujoči odborniki, pripoznali so s tem dejansko, da je

gospodarstvo tiskarnice res v tako slabem stanu, kakor njim ga je očital g. Klun.

Potem so bile volitve v upravni odbor in pregledovalni odsek. Med škrutinovanjem pa se je debatiralo o spremembi nekterih točk delniških pravil, ki so bile večidel po nasvetu upravnega odbora sprejete. Le število upravnih odbornikov se je po gosp. Nolli-jevem predlogu znižalo na 10, od katerih jih mora vsaj 5 v Ljubljani stanovati, ter se je določilo, da mora odbor vsaj vsako četrtno leto eno sejo imeti.

S tem je bil dnevni red končan.

Gosp. Klavžar pa še predlaga, naj občni zbor sklene, da se na dnevni red prihodnjega občnega zbora postavi ustanovitev podružnice tiskarne v Gorici, in zopet se je moralo njemu in prvosedniku, ki je popraševal, ali se ta predlog sprejme, dopovedovati, da občni zbor danes nima pravice o tem sklepati, gosp. Klavžar naj svoj predlog opravičnemu svetu naznani.

Prof. Zupan predlaga nadalje zahvalo prejšnjemu predsedniku dr. Razlagu, ki se je odpovedal predsedstvu, g. Grasselli pa g. Gutmanu, ki je iz upravnega odbora stopil. Zbor obema predlogoma pri-trdi. Konečno se spominja g. Rapoc še rajnega barona Antona Zoisa, kateri se je vpisal za ustanovitev „narodne tiskarne“. Zbor zakliče nepozabljivemu blagemu rodoljubu slavo.

V upravni odbor so bili izvoljeni: Franc Hren, Hugo Turk, Alfons Moše in Matej Pirc; v pregledovalni odsek pa: Ivan Vilhar, Valenta, Tekavčič, Luka Tavčar in dr. Ribič. Dobili so po 121 do 197 glasov. — „Narod“ se je s tem izidom volitev ponašal; meseca septembra se bo že pokazalo, kako se s tiskarnico gospodari. Če pojde tako naprej, bodo delničarji svoj dobiček kaj lahko spravili in dr. Ahačič bo moral ostale delnice še bolj ponujati, da jih med svet spravi. Vsakdo si bo dvakrat premislil, predno bo svoj denar društvu izročil, ktero skoraj že leto in dan obstoji, pa svojim delničarjem še računa ne dá. Dunajski „krah“, ki je toliko denarnih zavodov vničil, ki so trdnjeji ostali, nego „Narodova“ tiskarna, bi se utegnil pri njej ponavljati, ako se o pravem času nerednemu oskrbníštvu v okom ne pride. Zato delničarji, pozor! (Kon. prih.)

— (Kranjska zidarska družba) je, počenši svoje delovanje, pretekli mesec naznanila okrožje, v katerem se po §. 6. svojih pravil gibati sme in se gibati hoče; ona namreč hoče 1) nakupovati zemljišča in posestva vsake vrste in jih spravljati v denar deloma s tem, da jih razdrobi v kose, deloma s tem, da zida na njih koristna in obresti ali najemščino noseča poslopja, kakor: stanovališča, gostilne, fabrike (tovorne), javna poslopja itd. iz tega namena, da se za to porabljeni denar po najemščini, oddajanji v najem ali po novi prodaji v korist družbe obrača; 2) bo društvo pečalo se z zidanjem in popravljanjem razne vrste, in sicer bo izdelavalo ceste, železnice, mostove, stavbe nad in pod vodo na račun države, srenj in drugih javnih družeb ali zasebnih osob, splošno pa se bo pečalo z zidarskimi deli vsake razmere samo ali pa v družbi z drugimi podvzetniki; 3) bo družba kupovala, snovala in v delu zdrževala izdelovalnice (tovorne) vsake vrste, opečnice, kamno-lome, apnenice na svoj in družih račun in kupčevala z lastno in nakupljeno zidarsko robo; 4) sprejemala bo oskrbovanje pohištev in zemljišč po mestih in na kmetih, posredovala po naročilu pri prodajanji in nakupovanji zemljišč in poslopij in vstanovljala pisarne, v katerih se bodo zemljišča in poslopja naznanovale in prodaja ali kupovanje posredovalo; 5) bo pridobovala in posredovala privilegije in patente, ki imajo po svoji lastnosti za kateri koli oddelek pravičnega delovanja kako v red-

nost. — Družba pri tem naznanilu še povdarja to, da je pridobila tudi dobro znani zidarski zavod gospodov Antona Treo in sinov v svojo družbo in da jej je zdaj zidarski voditelj gosp. Viljem Treo. Dalje ima tehničen zavod, kateri vstreza vsem modérnim tirjatvam in si je zagotovila velike zaloge raznovrstne zidarske tvarine po najugodnejših pogojih. Po tem je posebno v stanu, vsa k zidarskemu poslu spadajoča dela razne vrste in obširnosti v kar mogoče kratkem času lepo in trdno in po najnižji ceni izvrševati. Pisarnice družbe so na Celovški cesti hiš. štev. 82. pri tleh. Ravno tam je tudi zmiraj na prodaj in se more izbrati obilno različne zidarske robe in potrebščine.

— (*Gospodičina Neugebauer*), priljubljena pevkinja v slovenskem našem gledališču, pride meseca avgusta k národni operi v Zagreb. Izvrstno lepi glas in dobro izšolanje mlade gospodičine pevke so nam porok, da bode popolnoma izpolnila mesto primadone, ko se bode priučila Hrvaški jezik.

— (*Sokolski izlet*) v nedeljo popoldne po čolnih na Ljubljani k Matevžetu, ki bi bil zaradi opoldanskega neugodnega vremena kmalu „po vodi splaval“, se je izvršil tako krasno, da v prijetnem spominu ostane vsem deležnikom. Velikansko je bilo videti, ko so se bogato okinčani brodovi na večer počasi pomikali proti Ljubljani. Neštevilni lični raketi, švigajoči v zrak, umetni ogenj, lepo petje in godba v krasni noči: bil je to res rajski ogled, ki je privabil ogromno število Ljubljancev za bregove Ljubljane, ki so s živio-klici pozdravljali prihajoče. Vse tedaj radovalo se je mične veselice, — samo ravnatelj njeni ne, kajti tožili so po pravici, da ravno onih gostov ni, katerim je izlet bil namenjen, to je, Sokolcev. Sokolci želijo izleta; odbor jim vstreže z velicim trudom in stroški, pa jih ni! Ni čuda, ako nevoljni vprihodnje popustijo vredovanje.

Iz Notranjskega 14. julija. (*Volilni shod v Postojni 13. dne t. m.*). Mniševci in Cerknjani so osnovali večeraj skupščino v Postojni, da bi nasproti grofu Hohenwartu za državnega poslanca proklamirali dr. J. Razlaga. V vsem skupaj se je zbralo 49 mož, med njimi 30 Mniševcev in Cerknjancev, ki so po komandi trójice Hrenove, Krašovceve in Obrezove glasovali, a tudi za občine take sklepali, katere v tej skupščini zastopane niso bile, tako, na priliko, iz Loža in Idrije ni bilo nikogar, iz Planine je bil gosp. Koren s županom gosp. Kovšco in še kakima dvema iz onega okraja, iz Senožeč župan g. Zelen, iz Vrhnike župan gosp. Jelovšek, in iz Postojnskega okraja kakih 12 do 15, iz Vipave dva, med njima dr. Rojic, kateri menda od Vipavcev ni imel mandata. Veliki Hren, ki je z gosp. Krašovcem in gosp. Obrezo pod svoje krilo vzel dr. Razlaga, je na pomoč poklical dr. Vošnjaka, da je nasprotoval kandidaturi grofa Hohenwarta samo iz nagajivosti do dr. Bleiweisa in dr. Costi, od katerih vé, da jim volitev Hohenwarta čez vse drugo gré. — Ker gosp. Hren ne zna veliko govoriti in vse drugo bolje razume, kakor to, kaj je v sedanjem položaji narodni in federalistični stranki Avstrijski najbolj potrebno, je posadil na tron predsednika dr. Vošnjaka, in bolj zatulili kakor zaklicali so mu Hrenovi privrženci: dobro! Tako je skupščina imela „glavo“. — Na to prvi poprime Cerknjanski gosp. Krašovec besedo in predlaga dr. Razlaga za poslanca kmetiških občin, rekši, da je dr. Razlag po razmerah, katerih pa on ni kriv, prišel v nekako goščavo, iz katere mu moramo Notranjci spet na noge pomagati. Župan Senožeški g. Zelen v tehtnem govoru pobija,

kar je g. Krašovec govoril, in jasno dokaže, da je dr. Razlag sam kriv „goščave“, v katero je zabredel v dveh zadnjih deželnih zborih, ko je odpadel od narodne stranke, zoper adresu govoril in glasoval, in kazal, da omahuje na dve strani, da ga je Dežman imenoval svojega „družnika“ in po takem nikakor ni zanesljiv; grof Hohenwart pa ima neizmerne zasluge za vse narode Avstrijske; njegovo ministerstvo bilo je po 10 bridkih letih danica boljše prihodnosti itd. Če ne bi pa se izvolil grof Hohenwart, naj se voli kak drug domačin. Koterija Hrenova ga je neprenehoma motila s kričanjem in zasmehovanjem! Govorili so za Hohenwarta še gosp. župnik Mlakar iz Zagorja, naš vrli večletni poslanec gosp. Koren in pa župan Vrhnjski gosp. Jelovšek, — al Hrenovci in Krašovci so zmirom rujevali, da je bilo groza. Dr. Rojic je v svojem govoru rekel, da ni za Hohenwarta, pa tudi za Razlaga ne. Konečno se je glasovalo, in Hrenovci so imeli 38 glasov (30 Mniševskih in Cerknjskih) za Razlaga, Hohenwart pa je dobil 11 tehtnih glasov iz vseh družih okrajev. *) Dostaviti moram še to, da župan Postojnski g. Lavrenčič ni bil doma, da pa je pismeno svoj veljavni glas izročil za grofa Hohenwarta. Po takem ni dvomljivo, da grof Hohenwart zmaga pri volitvi, če tudi bodo na vso moč vladni moške in žnjimi mladostenci agitirali zoper njega. — O resolucijah Vošnjakovih ni vredno govoriti; kar je unidan v Celji bobnal, je bobnal na raztrgani svoj boben tudi v Postojni. Nekteri Hrenovci so celó kar brž hoteli še kandidata staviti za mesta in trge; al zoper to silstvo je protestoval g. Jelovšek, ker ni bilo nobenega Gorenca in Idrijčana v skupščini. Po končani skupščini smo mi šli v gostilnico Lavrenčičevo, Vošnjakovci pa v gostilnico — nemške gospé Doxatove. Prav karakteristično! — Bralci „Novic“ iz tega popisa vidijo, kako so Hrenovci v tej skupščini bili zavzeti za dr. Razlaga — naj pa zdaj vzemó v roke 1. list letošnjega „Slov. Naroda“, v katerem ga odpadnika svetu proglašajo. Našega rojaka Hohenwarta črtijo, da je Nemec, — na to pa so zdaj nalašč pozabili, kar so v omenjenem listu dr. Razlagu po pravici očitali, da je on edini med slovenskimi poslanci bil, ki je v dež. zboru nemški govoril; „vsi poslanci — piše „Narod“ — so se strogo in dosledno držali načela slovensko govoriti, on ga je prelomil“. In dalje piše „Narod“, da se je „dr. Razlag v glavnih političnih rečeh od družih narodnjakov in od nas ločil!“ — Vse te velike politične pregrehe Razlagove so „Narodovci“ zdaj pozabili, in ni jih sram, zdaj hvaliti, kar so ostro grajali pred 6 meseci!! Kaj tacega je le pri nepoštenih politikarjih mogoče — mi drugi Notranjci bomo svojo pravo pot hodili pri volitvi — grof Hohenwart, naš rojak, je naš poslanec!

Listnica vredništva. Obžalujemo, da mnozih dopisov danes nismo mogli natisniti dati; vprihodnje pridejo.

Darovi za pogorelce v Čatežu:

Gosp. Köstl 5 gold., gosp. Jan. Rozman 2 gold., gosp. J. Gostiša 2 gold., gosp. Mar. Poč 1 gold., gosp. dr. Jan. Bleiweis 5 gold.

*) „Laibacherica“ današnja je hitela kar brž razglasiti, da je dr. Razlag od 80 občin (!!!) z 48 glasovi za kandidata bil postavljen. Enako mrjedlico gode že tudi telegram Dunajske „Presse“, in „Slov. Narod“ piše, da se je zbralo 70 najvažnejših mož. Ker so vsa ta glasila iz enega kotla — čigava je tedaj večja laž? Eno le je resnično, in to je, da je vladnim listom kandidatura dr. Razlaga ravno tako prijetna, kakor „Slov. Narodu“. Vred.